



Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж1 4195/23
12.4.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Гордане Тошић, председника већа, Милице Аксентијевић и Љиљане Милосављевић, чланова већа, у парници из радног односа тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Милија Станковић, адвокат из Београда, ул. Адмирала Гепрата бр. 8/1, против тужене Републике Србије – Министарство одбране – Сектор за материјалне ресурсе – Управа за општу логистику – Дирекција за услуге стандарда ВУ „Дедиње”, чији је законски заступник Војно правобранилаштво, са седиштем у Београду, ул. Бирчанинова бр. 5, ради накнаде штете, одлучујући о жалби тужене, изјављеној против пресуде Првог основног суда у Београду П1 6921/21 од 6.4.2022. године, у седници већа одржаној дана 12.4.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П1 6921/21 од 6.4.2022. године.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 6921/21 од 6.4.2022. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиље и обавезана тужена да на име мање исплаћене зараде, исплати тужиљи појединачно опредељене месечне износе, у вредности и са законском затезном каматом, као у садржају тог става. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужиљи на име трошкова парничног поступка плати укупан износ од 29.280,00 динара. Ставом трећим изреке, тужиља је ослобођена плаћања судских такси у овој правној ствари.

Против наведене пресуде тужена је благовремено изјавила жалбу, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права. Жалбене разлоге је образложила и жалбени предлог изнела. Трошкове другостепеног поступка је опредељено тражила .

Тужиља је поднела одговор на жалбу тужене.

Испитујући првостепену пресуду, у границама овлашћења прописаних чланом 386. Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС”, број 72/11...18/20), Апелациони суд у Београду је оценио да је жалба тужене неоснована.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачке 1, 2, 3, 5, 7. и 9. Закона о парничном поступку, на које другостепени суд пази по службеној дужности.

Према чињеничном стању, утврђеном у поступку пред првостепеним судом, тужиља је у спорном периоду, од 1.1.2017. године до 31.12.2017. године, била запослена код тужене, у својству цивилног лица. У периоду од 1.1.2015. године до 31.12.2017. године, тужиљи је умањивана плата за 10% на основу Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других примања код корисника јавних средстава, што је међу странкама било неспорно. Тужена у спорном периоду није била корисник јавних средстава. Из налаза и мишљења судског вештака за економско-финансијску област, утврђено је да је тужиљи у периоду од 1.1.2015. до 31.12.2017. године мање исплаћена плата у укупном износу од 108.878,19 динара нето. Појединачни месечни износи мање исплаћене зараде са датумима доспелости, за период од 1.1.2017. године до 31.12.2017. године, приказани су у табели, која је саставни део налаза и мишљења вештака.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је закључио да је тужбени захтев тужиље основан, јер јој је у периоду од 1.1.2017. године до 31.12.2017. године неосновано умањена зарада. Првостепени суд је применом одредбе члана 8. став 1. Закона о војсци Србије („Службени гласник РС”, бр. 116/07...88/2015), члана 1. Уредбе о трансформацији војних установа које обављају производну и услужну делатност по принципу стицања и расподеле добити и о правима и обавезама цивилних лица на служби у Војсци Србије, запослених у тим установама („Службени гласник РС”, бр. 58/08...10/13), чланова 1, 35, 90, 100. и одредбе члана 105. став 1. Правилника о војним установама које послују по принципу стицања и расподеле дохотка, те одредбе члана 2. став 1. тачка 5. Закона о буџетском систему, закључио да ВУ „Дедиње” није корисник јавних средстава, иако је организационо повезана са Војском Србије односно Министарством одбране, због чега се Закон о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања запослених код корисника јавних средстава, не може применити у конкретном случају. Првостепени суд није прихватио као доказ извод из Правилника о корисницима јавних средстава, јер је тај пропис по хијерархији правних аката ниже правне снаге од закона и уредбе. Висину потраживања тужиље, суд је утврдио из налаза и мишљења судског вештака економско-финансијске струке, који је прихватио, Како тужена није доказала да је у спорном периоду била корисник јавних средстава, првостепени суд је применом правила о терету доказивања одлучио као у ставу првом изреке побијане пресуде.

Тужиљи је на досуђене износе главног потраживања, досуђена и законска затезна камата, у складу са чланом 277. Закона о облигационим односима.

На правилно и потпуно утврђено чињенично стање, првостепени суд је правилно применио материјално право и за своју одлуку дао довољне и јасне разлоге, које прихвата и другостепени суд.

Одредбом члана 6. став 4. Закона о Војсци Србије (“Службени гласник РС”, бр. 116/07...88/15), прописано је да се службом у Војсци Србије сматра и вршење дужности цивилних лица на служби у Војсци Србије, распоређених на радна места у војним јединицима и војним установама у којима се не обављају послови из надлежности Министарства одбране, а која су организационо и функционално везана за Министарство одбране. Према одредби члана 10. став 1. и 3. овог закона, цивилна лица на служби у Војсци Србије су војни службеници и војни намештеници. Војни намештеник је лице чије се радно место састоји од пратећих помоћно-техничких послова у Војсци Србије.

Правилником о војним установама које послују по принципу стицања и расподеле дохотка (Службени Војни лист, број 5/86) и изменама тог правилника (Службени Војни лист, број 31/91), прописано је пословање таквих установа.

Одредбом члана 1. став 1. Правилника о војним установама које послују по принципу стицања и расподеле дохотка, прописано је да установа може за потребе лица која су код ње на служби, основати своје посебне организационе јединице – угоститељске јединице и одмаралишта, имати Дом културе. Организационе јединице – установе из става 1. тог члана послују по одредбама овог правилника.

Чланом 35. истог правилника, прописано је да установа стиче средства производном или услужном делатношћу за потребе ЈНА, штабова, јединица и установа територијалне одбране и других корисника, као и по другим основама предвиђеним овим правилником и другим прописом.

Одредбом члана 105. став 1. истог правилника, прописано је да је чист доходак установе део дохотка који служи, између осталог, и за личне дохотке.

Према члану 1. Правилника о расподели добити и зарада цивилних лица у ВУ „Дедиње” Београд, бр. 47-6 од 10.4.2006. године, тим правилником се прописују основи и мерила за расподелу добити, услови и мерила за утврђивање зарада и других примања цивилних лица на служби у ВУ „Дедиње” Београд и начин њиховог обрачуна и исплате.

Чланом 4. истог правилника је прописано да се резултат пословања установе утврђује на основу укупних прихода и укупних расхода проистеклих из пословања.

Одредбом члана 6. став 1. алинеја трећа истог правилника, прописано је да се расходи установе састоје од трошкова зарада, накнада зарада и осталих личних примања.

Чланом 9. истог правилника је прописано да утврђивање и расподела добити и покриће губитака се врши у складу са одредбама Правилника о војним установама које послују по принципу стцања и расподеле дохотка.

Одредбом члана 10. став 3. исто правилника, прописано је да након расподеле дела добити из става 2. овог члана, остатак добити расподељује се на зараде запослених.

Чланом 1. Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава ("Службени гласник РС", бр. 116/2014, 95/2018), прописано је да се овим законом привремено уређују основица, односно вредност радног часа, вредност бода и вредност основне зараде (у даљем тексту: основица) за обрачун и исплату плата, односно зарада као и других сталних примања, изабраних, именованих, постављених и запослених лица код корисника јавних средстава, с циљем очувања финансијског система у Републици Србији и система плата и зарада у јавном сектору.

Одредбама члана 2. став 1. истог закона, прописано је да корисници јавних средстава, у смислу овог закона, јесу: 1) директни и индиректни корисници буџетских средстава Републике Србије; 2) организације за обавезно социјално осигурање и корисници средстава тих организација; 3) директни и индиректни корисници буџетских средстава локалне власти у смислу закона којим се уређује буџетски систем; 4) јавна предузећа основана од стране Републике Србије, односно локалне власти у смислу закона којим се уређује буџетски систем, као и правна лица основана од стране тих јавних предузећа; 5) правна лица над којима Република Србија, односно локална власт има директну или индиректну контролу над више од 50% капитала или више од 50% гласова у органима управљања, друга правна лица у којима јавна средства чине више од 50% укупних прихода остварених у претходној пословној години; 6) јавне агенције и друге организације на које се примењују прописи о јавним агенцијама или су под контролом Републике Србије, односно локалне власти.

Одредбом члана 5. став 1. истог закона, прописано је да основица за обрачун и исплату плата код корисника јавних средстава, утврђена законом, другим прописом или другим општим и појединачним актом, који је у примени на дан доношења овог закона, умањује се за 10%.

Одредбом члана 2. став 1. тачке 5, 6, 7. и 8. Закона о буџетском систему ("Службени гласник РС", бр. 54/2009... 113/2017), прописано је да су корисници јавних средстава директни и индиректни корисници буџетских средстава, корисници средстава организација за обавезно социјално осигурање и јавна предузећа основана од стране Републике Србије, односно локалне власти, правна лица основана од стране тих јавних предузећа, правна лица над којима Република Србија, односно локална власт има директну или индиректну контролу над више од 50% капитала или више од 50% гласова у управном одбору, друга правна лица у којима јавна средства чине више од 50% укупних прихода остварених у претходној пословној години, као и јавне агенције и организације на које се примењују прописи о јавним агенцијама; Корисници буџетских средстава су директни и индиректни корисници буџетских средстава

Републике Србије, односно локалне власти; Директни корисници буџетских средстава су органи и организације Републике Србије, односно органи и службе локалне власти; Индиректни корисници буџетских средстава јесу: правосудни органи, месне заједнице; установе основане од стране Републике Србије, односно локалне власти, над којима оснивач, преко директних корисника буџетских средстава, врши законом утврђена права у погледу управљања и финансирања.

Одредбом члана 8. став 1. истог Закона о буџетском систему, прописано је да министар посебним актом, на основу предлога Управе за трезор, утврђује списак корисника јавних средстава, у оквиру којег се посебно евидентирају директни и индиректни корисници средстава буџета Републике Србије, односно буџета локалне власти, корисници средстава организација за обавезно социјално осигурање, јавне агенције, организације на које се примењују прописи о јавним агенцијама или су контролисане од стране државе, као и други корисници јавних средстава који су укључени у систем консолидованог рачуна трезора (у даљем тексту: корисници јавних средстава који су укључени у систем консолидованог рачуна трезора), на основу података Агенције за привредне регистре, односно одговарајућег регистра, као и корисници јавних средстава који нису укључени у систем консолидованог рачуна трезора, а припадају јавном сектору.

Одредбом члана 1. став 1. и 2. Правилника о Списку корисника јавних средстава, („Службени гласник РС”, бр. 107/16), прописано је да се овим правилником утврђује списак корисника јавних средстава, у оквиру којег су посебно евидентирани директни и индиректни корисници средстава буџета Републике Србије, односно буџета локалне власти, корисници средстава организација за обавезно социјално осигурање, јавне агенције, организације на које се примењују прописи о јавним агенцијама или су контролисане од стране државе, као и други корисници јавних средстава који су укључени у систем консолидованог рачуна трезора, на основу података Агенције за привредне регистре, односно одговарајућег регистра, као и корисници јавних средстава који нису укључени у систем консолидованог рачуна трезора, а припадају јавном сектору. Списак корисника јавних средстава одштампан је уз овај правилник и чини његов саставни део.

Према Списку корисника јавних средстава, Војна установа „Дедиње” спада у тип 6 корисника јавних средстава и означена је као други корисници јавних средстава, док је као директни корисник буџетских средстава означено Министарство одбране.

Поштујући наведене одредбе, код утврђене чињенице у поступку пред првостепеним судом, да тужена у спорном периоду није била корисник јавних средстава, правилан је закључак првостепеног суда да тужили припада разлика између мање исплаћене плате и припадајуће плате у периоду од 1.1.2017. године до 31.12.2017. године, јер тужена у спорном периоду није била дужна да примењује Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, због чега је тужили неосновано умањена плата у спорном периоду.

Ово стога што се према Закону о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, основица за обрачун и исплату плата умањује за 10% код корисника јавних средстава. Корисници јавних средстава дефинисани су Законом о буџетском систему и међу њих спадају, између осталих, директни и индиректни корисници буџетских средстава, који обухватају директне и индиректне кориснике буџетских средстава Републике Србије, односно локалне власти, од којих су директни корисници буџетских средстава органи и организације Републике Србије, односно органи и службе локалне власти, а индиректни корисници буџетских средстава јесу правосудни органи, месне заједнице; установе основане од стране Републике Србије, односно локалне власти, над којима оснивач, преко директних корисника буџетских средстава, врши законом утврђена права у погледу управљања и финансирања. Према Списку корисника јавних средстава, који је саставни део Правилника о Списку корисника јавних средстава, који је важио у спорном периоду, Војна установа „Дедиње” спада у тип 6 корисника јавних средстава и означена је као „други корисници јавних средстава”, док је као директни корисник буџетских средстава означено Министарство одбране. Закон о буџетском систему не садржи појам „други корисници јавних средстава”, како је тужена означена у наведеном Списку корисника јавних средстава, нити закон такав појам дефинише. Из тога произлази да појам „други корисници јавних средстава” не обухвата ни директне нити индиректне кориснике јавних средстава, на које би се примењивао Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава, па се следствено томе наведени закон не примењује на тужену.

Из наведеног произлази да тужена није корисник јавних средстава, па је правилан закључак првостепеног суда да се на тужену не односи примена Закона о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава.

Поред тога, пословање тужене Војне установе „Дедиње” уређено је Правилником о војним установама које послују по принципу стицања и расподеле дохотка (Службени Војни лист, број 5/86, 31/91), из чијих цитираних одредаба произлази да се право на плату запослених код тужене остварује на основу тог правилника, јер тужена стиче средства услужном делатношћу и приход остварује реализацијом тих услуга, тако да чист доходак те установе служи и за исплату личних доходака, с обзиром на то да тужена послује по принципу стицања и расподеле добити. Такође, према цитираним одредбама Правилника о расподели добити и зарада цивилних лица у ВУ „Дедиње” Београд, бр. 47-6 од 10.4.2006. године, резултат пословања тужене Војне установе „Дедиње” утврђује се на основу укупних прихода и укупних расхода који су проистекли из пословања, а расходи се састоје, између осталог, и од трошкова зараде, накнада зарада и осталих личних примања, а добит коју тужена оствари пословањем расподељује се делом и на зараде запослених.

Како се зараде запослених код тужене расподељују на основу остварених резултата пословања тужене, а не из буџетских средстава, неосновано се жалбом тужене указује да се тужена убраја у кориснике јавних средстава према Правилнику о Списку корисника јавних средстава и да је због тога била дужна да примењује Закон о привременом уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других

сталних примања код корисника јавних средстава.

Из наведених разлога, првостепена пресуда је потврђена у ставу првом изреке, како одлука о главном потраживању, тако и одлука о законској затезној камати, јер су у том делу правилно примењене одредбе чланова 277. став 1. и 324. став 1. Закона о облигационим односима.

Потврђена је и одлука о трошковима парничног поступка, садржана у ставу другом изреке првостепене пресуде, јер је донета правилном применом чланова 153. став 1. и 154. Закона о парничном поступку и одговара исходу спора и постигнутом успеху странака.

Како тужена није успела у поступку по изјављеној жалби, не припада јој накнада трошкова другостепеног поступка, у смислу одредбе члана 153. став 1. Закона о парничном поступку, па је одлучено као у ставу другом изреке ове пресуде.

Из изнетих разлога, на основу одредаба чланова 390, 401. тачка 2. и 165. став 1. Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС”, бр.72/11...18/20), Апелациони суд у Београду је одлучио као у изреци ове пресуде.

**Председник већа – судија
Гордана Тошић,с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић**